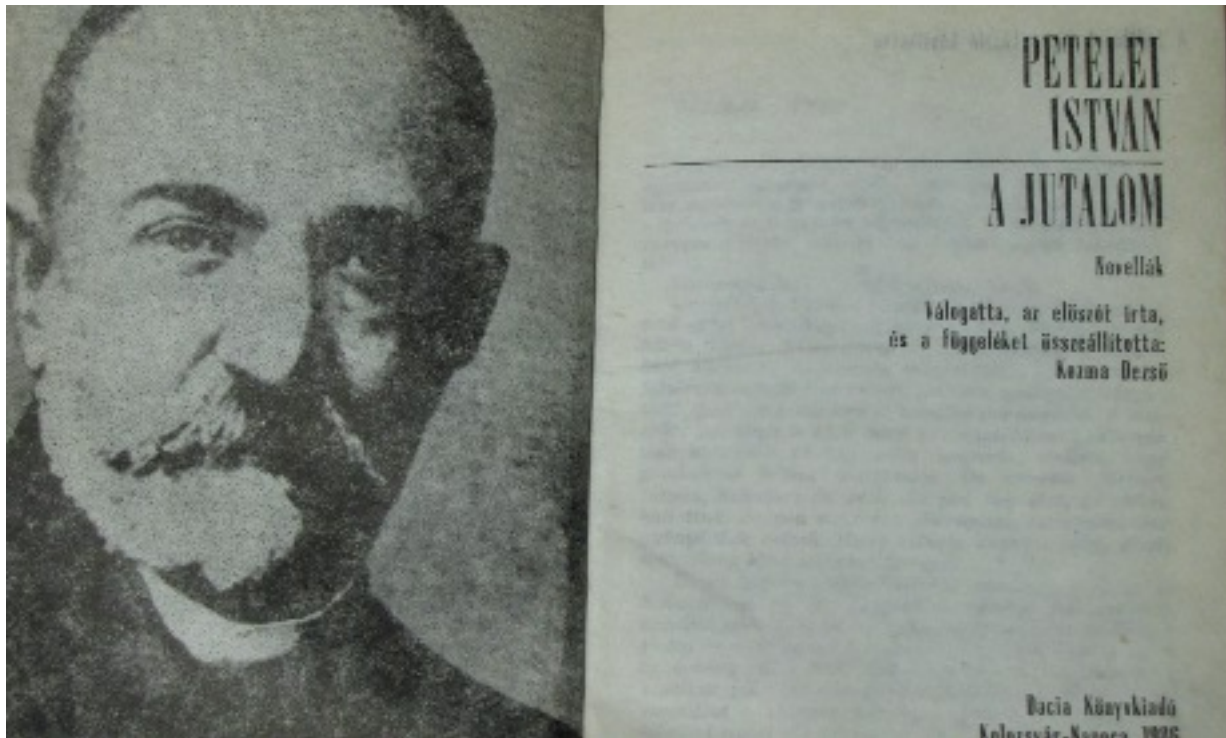

A lexikonok és az irodalomtörténészek szerint Székelyudvarhelyen is járt iskolába a 19. század második felének egyik legismertebb erdélyi író-újságírója, Petelei István. A Tamási Áron Gimnázium jeles diákjai között tartja számon, de biztosan csak azt tudjuk róla, hogy 1870-ben a gimnáziumban fejezte be tanulmányait.

Udvarhelyről Pestre ment tanulni

Az író Marosvásárhelyen született 1852. szeptember 13-án. Félig székely, félig örmény kereskedőcsalád sarja volt, jelentős vagyont örökölt. A család Kolozsváron élt, a lexikonok szerint a fiú a kolozsvári piaristáknál kezdte az iskolát, de mégis a székelyudvarhelyi Római Katolikus Gimnáziumban fejezte be középiskolai tanulmányait 1870-ben.

Akkoriban még nem volt meg az az épület sem, ami ma bentlakásként szolgálja a diákokat: a Deák Ferenc (ma Márton Áron) téri iskola csak 1892-ben épült (a mai iskola 1910-12-ben épült fel), a diákok a katolikus templomhoz sokkal közelebb eső, falépcsős épületben tanultak. A leírások szerint az épület emeletes volt, nyolc tantermet és a pedellusi lakást foglalta magába.

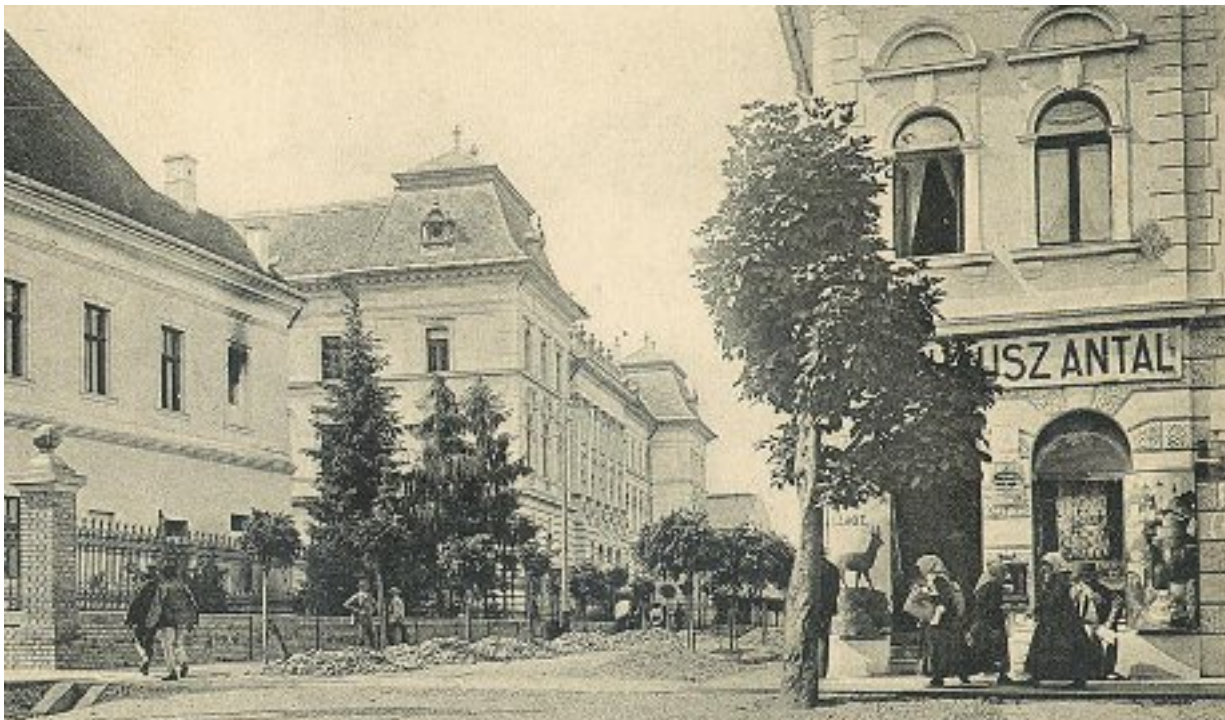

„Mindennap jegyezgetjük a bajokat”
1880-ban költözött Kolozsvárra, ahol újságíróként a Kelet, majd a Kolozsvári Közlöny című lapoknál dolgozott, a tárcza műfajának egyik kiváló művelője volt. Újságírók számára akár ars poeticaként is kezelhető a következő mondata: „Mindennap jegyezgetjük a bajokat, mi, vidéki újságírók. Hiány van itt bizony sok, szegénység, üresség, harc, ingerültség”. Kolozsváron cikkeiben követeli a korszerűbb városrendezést, a Szent Mihály-templom körüli lacikonyhák lebontását, a Mátyás-szobor felállítását, a nyomornegyedek eltüntetését.

1880-ban költözött Kolozsvárra, ahol újságíróként a Kelet, majd a Kolozsvári Közlöny című lapoknál dolgozott, a tárcza műfajának egyik kiváló művelője volt. Újságírók számára akár ars poeticaként is kezelhető a következő mondata: „Mindennap jegyezgetjük a bajokat, mi, vidéki újságírók. Hiány van itt bizony sok, szegénység, üresség, harc, ingerültség”. Kolozsváron cikkeiben követeli a korszerűbb városrendezést, a Szent Mihály-templom körüli lacikonyhák lebontását, a Mátyás-szobor felállítását, a nyomornegyedek eltüntetését.

Már ekkor jelentkeztek a betegségei, 1881-től néhány évre visszavonult Marosvásárhelyre, majd újra Kolozsvárra vezet az útja, közben szovátai nyaralójában is sokat dolgozott.

1891-ben idegbetegsége súlyosbodott, ezért az írással többé-kevésbé felhagyott, visszavonult Marosvásárhelyre, itt kertészkedett, fűrt-faragott. De olyan kezdeményezései voltak, mint a Kemény Zsigmond Társaság újjászervezése, melynek elnökeként 1897-ben pályázatot hirdetett a székely népmesék és mondák összegyűjtésére. Novelláskötetei ekkor is folyamatosan jelentek meg.

Jutalom volt A jutalom

Kisiskolás koromban az egyik év végén a kapott jutalomkönyv („*kiváló tanulmányi előmenetelért és példás magaviseletéért*”

) címe A jutalom volt – ez egy Petelei István-novellagyűjtemény volt, 1986-ban adták ki a Kolozsvári Dacia kiadónál. Azonban alig tíz évesen, Jules Verne- és Karl May-történetekhez szokott eszem nem igazán fogadta be a klasszikus, 19. századi magyar novellákat, így a borítóra ceruzával – mintegy minősítésféleképpen – rábiggyesztettem a „Hitvány” feliratot.

[http://www.petelei-istvan.com/](#)